

ТУІК відбуло Загальні збори

Торонто. — У неділю, 14-го грудня н.р., Товариство Українських Інженерів Канади відбуло тут свої 30-ті Загальні збори.

Збори відкрив інж. Юрій Сеньків, голова товариства та пересів вибір Президії. На передсідницю обрано д-ра Юрія Куриса, а інж. Нестора Чорного на секретаря. Після прийняття порядку наради, відмічено одностайно мовчанкою членів, що відійшли у вічність під час календції Управу. За діяльність Управу вітали: інж. Андрій Шукла, секретар, інж. Євген Доронюк, скарбник, інж. Сеньків подав докладний та обширний звіт з діяльності за два роки. Управу відбуло 16 сходів Екзекутиву, зорганізовано сім технічно-наукових сесій.

Д-р Курис повідомив Загальні збори, що історія ТУІК переходить мову корекції, закінчення передбачено на 15-го січня 1987 року. Від Федератії Товариств Українських Інженерів, на прохання інж. Ю.

Сенькова, д-р Ю. Курис коротко звітвав, що 25-го жовтня 1986 року відбулися сесії Екзекутиву Федерації, на яких ухвалено зміну назви на Світову Федерацію Товариств Українських Інженерів, з огляду на те, що до федерації вступили Товариства Українських Інженерів Австралії, Аргентини та представники у Західній Німеччині і Франції. Плянеться Восьмий міжконтинентальний з'їзд інженерів на жовтень 1987 року.

Після звітів обрано нову Управу: інж. А. Шукла, голова, інж. Ю. Сеньків, колишній голова, проф. Марко Горбач, д-р Юрій Бабій, д-р Ю. Курис, інж. Н. Чорний, інж. Е. Доронюк, інж. Богдан Кавун, д-р Володимир Россоха, інж. Ярослав Соколик, представник до КУК: Контрольна комісія: інж. К. Брикоч, голова, інж. Максим Маслей і інж. Василь Яріш, члени.

До редакційної колегії обрано інж. Юліана Глинського і інж. Петра Гамулу.

Проф. О. Прицак доповідав в Чикаго

Чикаго (М.Л.С.). — Заходами Осередку НТШ і Громадського Ювілейного Комітету для Відзначення Тисячоліття, в п'ятницю, 12-го грудня, в залі Українського Інституту Модерного Мистецтва, відбулася доповідь проф. Омеляна Прицака на тему „Гарвардський Проект. — головне завдання ювілею Тисячоліття”.

Голова УНІГУ і головний проєктувальник і редактор цього багатомовного видання архітектурної української докучальної літератури, розгорнуто передбаченою авторською ідеєю задоволення цього проєкту, його значення і вагу та дотеперішні досягнення і труднощі в його остаточній реалізації.

Співаповідачем на цьому вечорі був голова Ділового Комітету Гарвардського Проєкту д-р Степан Ворон, який спеціально прибув сюди, щоби з'ясувати фінансову сторінку цього монументального проєкту.

Він зокрема зупинився на негнійному потребі збрати приблизно 750,000 дол. на видання кількомовної історії Української Церкви, а опрацювання цієї історії займаються історики Української Православної, Католицької і Протестантської (Баптистської) Церков.

Для здійснення цього особливого проєкту вибрано кількоособовий комітет, складений з місцевих українців-лікарів, а очолює його відомий із своєї війнянкової жертвенності на українській церкві та загальнокультурній цілі, д-р Пилип Демус.

Щиро і переконливо проважував теж виступ співробітників гарвардського комітету Орисі Ганушевської, що її завданням є реферувати ці справи на форумі молодіжних організацій.

Вечір, що він проводив голова Осередку НТШ проф. Мирослав Семчин, пройшов з гарним успіхом.

Відбудеться з'їзд краків'ян на Союзівці

Кергонсон, Н. Й. — З'їзд краків'ян на Союзівці відбудеться в суботу, 25-го і у неділю, 26-го квітня 1987 року. Мета з'їзду: товариська зустріч для відновлення зв'язків і приязні та планування проп'ятної книги.

Регістрація відбудеться в суботу, 25-го квітня, о год. 9-й ранку, а відтак з'їзд почнеться о год. 10-й ранку. Вечором в суботу буде святочна вечеря, година спогадів і забава. В неділю, 26-го квітня, буде Служба Божя і закінчення з'їзду.

Зголошення на з'їзд слід слати прямо до управи Союзівки: Foordpoore Rd., Kerhonkson, N. Y. 12446 або телефонувати на число (914) 626-5641 можливо вчасно з уваги на обмежене число приміщень. Оплата за кімнату і харчування 38 дол. від особи.

Проходить лещатарський пластовий табір

Нью Йорк. — У четвер, 25-го грудня н.р., розпочався в Гленне Фоліс, в горах Аппалачів, шорічний пластовий табір лещатарський табір з рекордним числом учасників — 98 юнаків і 89 юначок. Лещатарський табір, що його організує пластова Ватага „Бурлаків” цього року має командантом ст. пл. Андрія Яцева, з Торонто, а в його проводі з 16 старших пластуників і 16 старших пластунок. Фінансовим адміністратором табору є пл. сен. Юрій Ференцевич, а організатором його пл. сен. Володимир Гнатківський.

Лещатарський пластовий табір для юнацтва із ЗСА втілюється щораз більшою популярністю і тим разом треба було з великим жалем кількадесяті спізнані зголошення відкинути тому, що не було приміщень та можливостей лещатарства під опікою вишколених, професійних інструкторів. Табір триватиме до середи 31-го грудня н.р., коли учасники в поплудневих годинах повернуться додів.

НЕ ДУЖЕ ПОТІШАЮЧІ для пасажирів літаків вістки подало дослідження, переведене Медичною школою Гарвардського університету, згідно з яким чимало пілотів у праці, під час нічних довгих подорожей, дрімлюють або й зовсім сплять у кабіні пілота особливо тоді, коли літак летить в автоматичному керуванні. Трапляється таке, що літак перелітає місце свого призначення або ж несподівано кружляє над лесовищем, поки пілот і його навігатор дрімлюють. Дослідження переводив д-р Мартін С. Моор-Ід, експерт у ділянці сну, з названого університету. Таких епізодів трапляється начето 32 кожного місяця, особливо у годинах поміж 3-юю і 7-юю ранку.

ІЗРАЇЛЬСЬКИЙ ПАРЛЯМЕНТАРИСТ ОБВИНУВАЧУЄ

УКРАЇНЦІВ В КОЛЕКТИВНОМУ ЗЛОЧИНСТВІ

Джерзі Сіті, Н. Дж. — Божена Ольшанівська, голова організації Американців в Обороні Людських Прав в Україні вислала до всіх членів ізраїльського кнесету (парляменту) та інших членів уряду Ізраїля листа з проханням про справедливий суд над Іваном Дем'янюком, з уваги на те, що справа протягається поміж браку наглядних доказів проти обвинуваченого за воєнні злочини і колаборацію з нацистськими чинниками.

У відповідь Б. Ольшанівська отримала цілий ряд листів членів кнесету, які в загальному були витримані в спокійному тоні та запевняли про справедливість судівництва Ізраїля.

Лиш заступник голови кнесету Дов Бен-Меір написав відповідь Б. Ольшанівській такого змісту, що ображає усіх українців. Містимо його в цілості в українському перекладі, як також відповідь на нього Б. Ольшанівської.

Жовтень, 1986

Президентів Організації Американців за Людські Права в Україні.

Я отримав Вашого листа з 18-го вересня 1986 року, що стосується Івана Дем'янюка.

Спочатку я навіть не хотів відповідати, тому що від днів (часів) Богдана Хмельницького жиди мають довгий розрахунок з українським народом.

Тепер також ми можемо вказати на центри антисемітизму в СССР, більшість з яких концентрується в Україні.

Після деякого роздумування, я прийшов до заключення, що прохання таке як Ваше, що прийшло від американських громадян (навіть якщо вони українського походження) не може залишитися без відповіді. Протягом років німецької окупації України незчисленна кількість Ваших земляків колаборувала (співпра-

цювала) з нацистським режимом, спеціально у знищенні сотень тисяч жидів.

Після поразки Німеччини частина цих колаборантів втікла на Захід і до ЗСА.

На протязі більше ніж чотирьох деkad ані словечка не чути було від Вашої організації про людські права українців жидівської віри, яких розстрілювали, палили, газували Ваші співгромадяни. І тільки „турбування” про те, чи упередження, друковані в ізраїльській пресі, матимуть вплив на об'єктивність ізраїльського правосуддя не давало Вам ночами спати!

Я можу запевнити Вас, що правосуддя Ізраїля внесе справедливий вирок!

Вам і Вашим приятелям я сугерую, щоб Ви ходили до церкви не тільки у неділю, але кожного дня в тиждень, і щоб Ви стояли там на колінах, поки коліна кривавитимуться, і прохали вибачення за те, що Ваш народ зробив нашою.

Заступник речника кнесету Дов Б. Бен-Меір, М.К.

Відкритий лист Дов Б. Бен-Меїрові, Заступнику голови Кнесету, Єрусалим, Ізраїль.

Вельмишановний Пане! З глибини сумом і болем прочитали ми Ваш лист з жовтня 1986 року, який ми одержали в кінці листопада. Це просто вражає, що людина на такому високому становищі, як Ваше — заступник голови Кнесету, — підписується під таким огидним інтелектуальним становищем про колективну відповідальність. І цілком природно постає турбуюче питання — чи погляди, висловлені у Вашому листі, є лише Вашими особистими переконаннями, чи вони відображають погляди частини або й цілого кнесету?

У Вашому листі Ви торкаєтесь доби Богдана Хмельницького і Другої світо-

вої війни. Відповідаючи на Ваші специфічні історичні твердження в деталях є, очевидно, поза межами цього роду листування, проте на місці буде бодай коротка відповідь на них. Те, що жиди, поляки і українці уніати сильно постраждали під час повстання, є добре устійним фактом. Проте в такій же мірі устійним фактом є і те, що ці терпіли наступили тому, що трагічною химерністю історії жиди були тоді в становищі орендарів, збирачами податків та агентами польської шляхти і були втягнені в систему соціального, економічного, релігійного і національного пригноблення в Україні польською владою. Найважливішою справою тут є те, що чейже кожний народ має право змагатися за волю і звільнення від гнобителя. Якщо тріумф заснування Ізраїля саме в цьому полягає, тоді як можете Ви бодай-який інший жид засуджувати українців за доби Хмельницького, які змагалися, щоб цього не осягнути?

У листі Ви заявили, що жиди мають довгий розрахунок для полагодження з українським народом. Це є абсолютним нонсенсом. Чи ж Ви справді вважаєте весь український народ колективним відповідальним за злочини деяких поодиноких осіб? Якщо так, то Ви лише повторюєте старі глечі, які є безглузді, що він його вживав проти Вашого народу з такими жадливими наслідками. В листі Ви підкреслюєте що тезу, говорячи: „Ви йдіть до церкви...”

Клячте там, поки Ваші коліна кривавитимуться і прохайте прощення за те, що Ваш народ зробив нашою. Це є нічим іншим ніж грубим і ухваленим расизмом і українофобією. Уявляю собі, що українці написали б подібного листа, стверджуючи, що жидівський народ відповідальний за злочини Лазара Кагановича, або Лева Троцького і їхніх жидівських кадрів у ГПУ в Україні. Ваше обурення бу-

ло б тоді справедливим.

Але українці цього не сказали і не обвинувачували жидів як націю в колективній відповідальності за вклад індивідуальних жидів в більшовизм або в голод в Україні в 1932-33 роках, хоч як Ви самі знаєте, що в той час в Україні було неспорційне число жидів на високих становищах у комуністичній партії, в ГПУ і НКВД.

Нема нації, яка має лише святих чи злочинців. І це торкається однаково українців, як і жидів: були українські селяни, що були членами лави присяжних у справі Бейліса, а який звільнено ошкарженого; були українці в німецькій поліції, але були жиди в НКВД і були безборонні жидівські жертви нацистського голокосту.

Ви пишете про мнимих „безчисленних Ваших співгромадян”, що колаборували з нацистським режимом, і які, як ви далі припускаєте, брали участь у винищуванні тисяч жидів”. Як брати історичні факти до уваги, ніде не є стверджено, що особи української національності вбили „сотні тисяч жидів” в часі Другої світової війни. Є незаперечною правдою, що деякі українці були колаборантами. Бюро дослідів над воєнними злочинами в Ізраїлі оцінює їх на 1,000, але це число мусить бути поставлене в пропорції до 36 мільйонів. Але ці колаборанти були в цілій Європі, включно з Францією, Голландією, Польщею і Росією. Куди більшого значення набуває ваша неспроможність зважити цей факт, що число українських колаборантів є дуже малим за порівнянні з величезною втратою за часів німецької окупації: понад 7 мільйонів українців загинуло в боротьбі проти фашизму, тому Ви стараетесь представити українців виключно як переслідувачів, коли на ділі вони були головно жертвами! І це не лише в часі Другої

(Закінчення на стор. 3)

В ІРАНІ ДЕМОНСТРАЦІЇ ПРОДОВЖУЮТЬСЯ

Нью Йорк. — В різних містах Ірану в останні тижні відбулися масові демонстрації проти режиму аятол Хомейні. Про це повідомила організація іранських втікачів Маджадін халк, головна квартира якої знаходиться в Парижі.

Покликуючись на звідомлення, що надійшли від протиників Хомейні, що проживають в Ірані, емігранти повідомили журналістів про демонстрації в Теграні та інших містах Ірану.

В Теграні матері 250 політичних в'язнів влаштували демонстрації перед іранським парламентом. Вони вимагали припинити тортування політичних в'язнів і поліпшити умови їх утримання у в'язницях.

На початку грудня біля

8,000 осіб виийшли на вулиці Мешгеда, міста, що знаходиться недалеко від советського кордону і в 460 миль від Теграну. У повідомленні говориться, що демонстрації почалися стихійно. Глядачі, які йшли з футбольного матчу, побачивши авта революційних гвардійців, почали підпалювати їх. Гвардійці вжили слезоточивий газ для розгону демонстрації.

Біля 2,000 демонстрантів виийшли на вулиці Бахтарану, вимагаючи закінчення війни з Іраком. Демонстранти викрикували „Смерть Хомейні!” В сутичках з революційними гвардійцями був вбитий один гвардієць. Десятки демонстрантів заарештовані.

Кардинал Дж. О'Коннор признався до помилки

Єрусалим, Ізраїль. — Архископ ньюйоркської архидієцезії кардинал Джан О'Коннор, який тепер перебуває на Близькому Сході і має намір відвідати Ізраїль, також інші близькосхідні країни, признався до помилки. Під час розмови з кореспондентами кардинал О'Коннор заявив, що він повинен був узгодити свій план поїздки, а зокрема зустрічей і розмов з тамтешніми офіційними речниками, з Ватиканом, а може навіть із самим Папою Іваном Павлом II, не складаючи офіційних заяв про неузгодженість справи.

Перед своїм відвідом з Нью Йорку архископ Дж. О'Коннор заявив, що він, будучи в Єрусалимі, має заплановані дві зустрічі з ізраїльськими офіційними особами, тобто з президентом Хаймом Герцогом і прем'єр-міністром Ісраком Шміром. Ватиканські чинники гостро зареагували на таку заяву і мабуть ця реакція була причиною другої заяви ньюйоркського кардинала у якій він признався до помилки і відмітив, що

він дуже радо зустрінеться з двома згаданими офіційними особами ізраїльського уряду, але не в Єрусалимі, а на неутралній території. Ватикан все ще вважав, що Єрусалим повинен бути проголошений неутралним містом і не повинен бути столицею Ізраїля. Крім того покищо Ватикан не вдержує дипломатичних зв'язків з Ізраїлем і офіційні розмови речника Римо-Католицької Церкви з президентом і прем'єр-міністром Ізраїля могли б бути по різному інтерпретовані у світі, чого, очевидно, хочунікнути Ватикан і сам Папа.

У зв'язку з цією реакцією кардинал Дж. О'Коннор не зустрічатиметься з ізраїльськими офіційними особами, але помічники О'Коннора не виключають розмов на нижчому рівні, тобто з помічниками чи високими урядовими бюра президента, прем'єр-міністра і міністра закордонних справ. Після зустрічі кардинала з послаником Єрусалиму Теодом Коллеком все ще реальний, але дати зустрічі ще не встановлено.

Ширяться чутки про арешт Б. Кармалю

Нью Йорк. — Виступаючи тут на пресовій конференції, речник афганської повстанської групи Гезбі Ісламі, Абдул Кадір Каряб, покликуючись на достовірні джерела в Кабулі і Пешаварі, повідомив, що колишній афганський лідер Бабрак Кармаль намагався дістати притулок в китайській амбасаді в Кабулі, але був заарештований агентами секретної поліції і перебуває під вартою.

Амбасадор Афганістану в Організації Об'єднаних Націй Мохаммед Заріф в інтерв'ю для газети „Нью Йорк Сіті Трибюн” відкинув це повідомлення, назвавши його явною брехнею. „Товариш Кармаль і далі є членом ЦК Народно-демократичної партії Афганістану і членом революційної ради, — сказав Заріф. — Я не розумію, навіщо йому було шукати притулку, особливо в китайській амбасаді”.

В Кабулі тим часом офіційно оголошено, що Наджіб зайняв посаду президента, яку ще недавно займав Б. Кармаль.

Виступ А. Каряба відбувся в Квінсі, Н. Й., і був присвячений відкриттю інформаційної місії афганських партизанів у ЗСА. Відповідаючи на запитання репортерів, Каряб заявив, що у військовому відношенні борші за свободу явно перевершують советських окупантів, не говорячи вже про їх кабульських маріонеток. „Кремлівські лідери розраховували закінчити війну за кілька місяців, однак вони навіть не підозрівали, в яку тривожну вони попали, — сказав Каряб. — Ми впевнені, що совети не можуть дозволити собі продовжувати війну. Опір тепер є сильнішим, ніж був досі. Ми набули бойового досвіду і невпевненості в своїх силах”.

Каряб заявив, що інформаційну місію в З'єднаних Штатах афганські борші за свободу відкривають, щоб протистояти московській і кабульській дезінформації, яка розповсюджується у вільному світі і неправильно наставляє боротьбу афганського народу за свою незалежність.

ГОСТРІШІ ЗАКОНИ проти п'яних водіїв авт., з одного боку, зменшили кількість автомобільних випадків, спричинених водіями під впливом горілки, а з другого боку — збільшили кількість тих, хто, спричинивши автовипадок чи вдаривши пішохода, намагався утікати з місця аварії, — стверджує нове дослідження, щойно закінчене й оголошене в Огайо, на підставі докладного розслідування понад 500,000 випадків у цьому стейті, починаючи від 1983 року. Якраз з березня 1983 року цей стейт впровадив у життя суворий закон проти підпитих шоферів, погрожуючи їм тюремною (одні рік) і грошовою карою за керуванням авто, коли людина є під впливом алкоголю. Відтоді, як і побоювання, зріс відсоток тих, хто втікає від відповідальності з місця переступу, на вісім відсотків.

ХАРЧОВА КОМПАНІЯ Набіско повідомила з Іст Гановеру, Н. Дж., що вона відкликала чокюладки виробу, названі „Бейбі Рут” з полиць по крамницях, бо в деяких плитках чокюладок знайдено бактерії салмонелли, хоч небезпека від цієї бактерії незначна, бо її кількість в чокюладках є ледве відчутна. Крайовою адміністрацією харчів і ліків каже, що в рахунок входить в першу чергу чокюладки, вироблені від 27-го жовтня до 4-го листопада, але бактерії, хоч і менше їх, знайдено також у вироблених чокюладках далішніх тижнів — від 6-го жовтня до 6-го листопада.

СВОБОДА

FOUNDED 1983

Svoboda USPS (50-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302. Tel.: (201) 451-2200

Postmaster: Send address changes to:

"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік \$40.00, на півроку — \$22.00, на 3 місяці — \$12.00
Для членів УНАО \$15.00 річно. За кожну зміну адреси — \$1.00
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Неспокій у країнах комунізму

Майже одночасно надійшли на Захід відомості про заворушення у двох комуністичних країнах на двох континентах — в Казакстанській Республіці в СРСР та в різних містах суходільного Китаю. У Казакстані з його 16 мільйонами населення та столицею в Алма-Ата з одним мільйоном мешканців, безпосередньо причиною до демонстрацій було позбавлення становища першого секретаря компартії Казакстану, 74-літнього Дінхамеда Кунаева, автохтонного казакстанця, та поставлення на його місце 59-літнього росіянина Геннадія Кольбіна. Советська преса, яка за традицією від початку жовтневої революції у 1917 році ніколи не поміщувала відомостей про будь-які внутрішні безпорядки, промовчує навіть аполітичні катастрофи, цим разом широко інформувала про ті заворушення в Казакстані, приписуючи їх, очевидно, "хуліганам, паразитам та іншим асоціальним елементам". Але, "Нью Йорк Таймс" у широкому інформаційній статті з 18-го грудня ц.р. стверджує, що в отих демонстраціях безперечно грав роль місцевий антиросійський й антикомуністичний патріотизм.

Це була би дуже поважна подія, як би не те, що тут не йдеться про один Казакстан, але про весь мусульманський світ в СРСР. Мусульманські країни це — Узбекистан, Туркменістан, Таджикистан, Кіргізія і Азербайджан. Той мусульманський світ в СРСР віддалений від кордонів суходільного Китаю на несповна 200 миль та зберігає духовний контакт з мусульманським світом Середнього і Близького Сходу. У тих демонстраціях в Афганістані два моменти загрозливі для імперії: 1) центральною групою тих демонстрацій була студентська і робітничка молодь, 2) щорічна статистика населення СРСР показує постійний зріст мусульманського елемента поруч із постійним зменшенням російського населення, особливо корінного московського. Статистики передбачують, що з початком 2 000-их літ корінні росіяни становитимуть в СРСР меншість. Коли ж національний патріотизм проявляється у географічно протилежній від Казакстану Прибалтиці, в Литві й Естонії, і коли в різних етнічних неросійських країнах існує — за твердженням статті в "Нью Йорк Таймсі" підскірний фермент", то такі події заслуговують на увагу, бо невідомо, де і котра іскра може спричинити велику пожежу.

Як зазначено, майже одночасно відбувалися демонстрації в різних університетських містах комуністичного Китаю, найбільші з них, найчисленніші і найбільш бурхливі в найбільшому китайському місті — Шанхай. Комуністична влада ставилася з дивною толеранцією до тих демонстрацій, в яких брали участь тисячі осіб та осередком яких була студентська і солідарна з нею робітничка молодь. Вони одверто демонстрували проти того, що відворот від брутальної, "культурної революції" Мао Зедонга дав їм замало свобод і вимагали не тільки покращання відносин в університетах та кемпусах, але й більших громадянських свобод. Китайська комуністична влада, яка в останніх тижнях-місяцях розпочала одвертий відворот від давнішої централізації усієї продукції і розподілу державно-політичним апаратом, втратила, видно, терпелівість, бо проголосила заклик до демонстрантів припинити свої вуличні сходни й походи та вернутися до університетських мурів, що, здається, станеться.

Китай ніби дуже далека від нас країна. Але це не є малаознавство подією, що тут і там, в сателітських країнах в Європі, в Казакстані і в Китаї саме молодь починає бунтуватися. Поки що тільки дуже слабо, незорганізовано, радше імпульсивно, але все ж та молодь, студентська і робітничка, вимагає більших свобод. Тепер це люди у 20-их роках життя, але вони є тією генерацією, яка приїде до влади після старих комуністів. Коли вже Михайл Горбачов з генерації молодшої, як генерація Брежнєва, прийшов до переконання, що мрія Карла Маркса про рай на землі, коли партія плануватиме і буде керувати і розподіляти всю продукцію, коли вже Горбачов, придивившись відносинам в Західній Європі й Америці, почав іти на компроміси з приватним власництвом, то можна — за матеми-тичним рахунком вірогідності — передбачити, що молодше від нього покоління матиме до "Капіталу" Карла Маркса ще менше поваги і ще більше буде схильняти до сторону демократії. Тепер дозволено вже в Москві американський "джерез", але мусить прийти і до більших свобод. Але хто може знати, коли, де і як почнеться заклик і упадок комунізму та розвал імперії — який мусить прийти.

Цей поділ у суспільстві на

"ми" і "вони" — це польська концепція. У польській транслітерації "my" це польська суспільність, "oni" — це підсвідомість влада. Як чисельно там відношення між тими двома силами? Мабуть не буде перебільшенням оцінити його на 10:90 в користь "підпільного суспільства". Це була мова про дві "держави". Цю під контроль Кремля, а посередньо Ярузельського, та ту під керівництвом "Солідарності". Нині вже не говориться про "державу в державі", а радше про режим Ярузельського і некон-трольоване ним "підземне суспільство", яким керує "Солідарність". (Треба зазначити, що провід цієї організації — масовий широкій засяг, не обмежений тільки до робітничого юніонного руху, як (разу). Рух цей децентралізований. Масові органи для різних ділянок громадського і політичного життя, з яких для прикладу назвемо: Гельсинкський комітет, Комітет незалежної культури, Комітет оборони правопорядку, Науковий комітет, Суспільний комітет здоров'я, Осередок незалежної освіти, Загальнопольський комітет опору хліборобів, Федерация воюючої молоді, Інститут Східної Європи, і більше не перелічує їх. До того треба додати щоденну пресу, видавничу книжков, а навіть касет для радіо і телебачення. Рахують, що біля 3-ох мільйонів поляків користуються читанням щоденної підпільної преси. Спитаєте як це можливо? Чи режим безсиллий супроти монолітної постави суспільства, чи режим цю діяльність толерує, балансує свою екзистенцію між симпатією для того підпільного руху і тиском Кремля? У цих підпільних органи-

Микола Бараболяк

„МИ“ І „ВОНИ“

заявляють діючі люди різних політичних орієнтацій. Живають китайські термінологію, готуються Польщі про прихильників політики „Великого стрибка“ і „Довгого маршу“, тобто революціонерів (щось на зразок наших бандерівців) та прихильників „органічної“ політики. Ось що про те каже один із лідерів табору „ми“, Віктор Кулєвський, на сторінках підпільної „Незалежної Культури“ (передрук у паризькій „Культурі“ за жовтень 1986): „Головна вартість підпільного суспільства в тому, що в тому суспільстві протиставляється монополізму, централізму і авторитарній нетолеранції — плюралізм, поліцентризм і толеранція демократії. Коли є щось, що може підготувати нас до незалежності і щоб ми не затрупили собі колись життя в незалежній державі авторитарним режимом власного хову, то тим є існування підпільного суспільства зі широким вахлярем груп, які репрезентують різні концепції, різні візії, різні програми, але водночас об'єднують спільною метою, якими є незалежність і демократія, та принципом не жвавити насилья в компетенції між собою. Ситуації міняються. Можуть бути потрібними у слухний час і ті, які зуміють підготувати і перевести в життя „Великий стрибок“. Коли доведемо незалежність можуть стати у пригоді теж погляди інших нішніх візjonerів...“ Святі слова, які ми повинні собі закарбувати!

Інший автор (Герлінг-Грудзінський) зазначає на сторінках цієї ж паризької „Культури“ про той поділ

польського суспільства на „ми“ і „вони“ пише так: „Той поділ тривав в Польщі вже сорок років. У СРСР він затерся на протязі останніх сорока років. Та вправді підсвідомість суспільства існує „вони“, та на жаль, свідомість „ми“ піддала атрофії. А цей поділ на „ми“ і „вони“ є основою, умовою sine qua non успішного опору проти соціалізації. Треба, щоб „вони“ були свідомими того доподілу (чи радше кончеюно відержувати їх у свідомості — М.Б.), щоб „вони“ не мали ілюзій щодо тих „ми“ і „вони“ в один „соціалістичний народ“ і в нинішній володарям у провіді“. Оба наведені автори, аналізуючи існування того „ми“ і „вони“ у підсвідомості суспільства, вважають цю ситуацію передумовою майбутнього визволення.

Теж на мою думку, існування цього фактору є насправді вирішальним чинником у перспективах та в підготовках до визволення народів нині поневолених Кремлем. І тут і непереможною силою насувається питання: чи обсервація Герлінг-Грудзінського про атрофію концепції „ми“ і „вони“ в СРСР стосується перш усього України? Це „ми“ репрезентують в Україні одиниці Руденки, Лук'яненки, Терелі... Герої! Але, на жаль, одиниці. Перед революцією у масі ми звали себе „православними“ на східній Україні, а нині нема у нас відваги говорити рідною мовою навіть між собою. Ставимося з презирством до нових

колонізаторів насилених Московію на нашу землю, але не зазначаємо різко того „вони“. Правда — в масі ми не такі патріоти як поляки, але все ж конфлікт між „ми“ і „вони“ не проявляється так так маркантно як би треба, щоб на цьому можна будувати на майбутнє.

Хай буде, що я помиляюсь. Що надто песимістично дивлюсь на нашу відпорність на русифікаційний процес в Україні. На жаль, така нема різкого поділу на „ми“ і „вони“ в Україні там де його так треба, де він мусить творити бар'єри між „ворог“ і „свій“, бо інакше пропадемо. Нема там, але зате який він маркантний і сильний тут, на еміграції. Він творить тут неспрохідні бар'єри не між „своїм“ і „ворогом“, як треба б, а дити „своїх“ і спричинює війну між братами. Тільки поміркуйте скільки то між нами на еміграції родів тих „ми“ і „вони“ для організації Визвольного Фронту вони — „ми“, а демократичні об'єднання — „вони“. Не можна заперечити, що для демократичного наставлення кил' визвольного фронту теж „вони“. І це твориться не тільки на „політичному“ фронті. Інакше в духовно-релігійному секторі? Не думають члени „патріархальних“ об'єднань і парафій, що вони „ми“, а ці з „списковських“ парафій — це „вони“. І наваки. Не гадувати вже про поділ на „ми“ і „вони“ між православними й католиками, між „східняками“ і „західняками“. Як глибокі і майже неспрохідні рови повикинували ми між собою на поселеннях. Найприкріший та найбільш шкідливий для нас поділ між „бандерівцями“ і демо-

(Закінчення на стор. 4)

ЗДОРОВ'Я — ВСЬОМУ ГОЛОВА!

д-р мед. Роман Осінчук

Думки під Різдво Христове

й Новий Рік

Ох, як це давно, а проте думками вертаюся і сьогодні до своєї Ново-селевчині, повіту Збараж, Тернопільська тепер область, коли на Свят-Вечір найменший член родини, вносив пшеничний сніп до хати та за порогом голосно складав побажання: „Віншую вас тим Святим Вечором Христовим, щоб ви оправадили (перевели) його в щастю й здоров'ю та пришло (прій) дешиного року дочекали“. Очевидно в різних наших сторонах були деякі малі різниці в способі віншування, але у всіх тих віншуваннях було побажання здоров'я на першому місці. Тай не лиш у різдвяних віншуваннях. При зустрічі селяни часто казали „дай Боже здоров'я, при відході чи прощання казали „будьте здорові“, а коли в гостині підносили скляночку меду, то теж казали „Дай Боже здоров'я!“

Здоров'я отже це найбільший скарб людини. Воно дає силу тіла й ума та задоволення і радість із життя. Очевидно, що молода людина почувається у кращому здоров'ю, як старша, але навіть старша, коли здорова, почувається щасливо.

Тож чи дивно, що тому 500 років, славний подорожник по світі, Понсе де Леон, шукав по світі за чарівним джерелом молодості й здоров'я, а дещо пізніше на вулиці Лондону вуличні обманці продавали якусь рідину, яку називали еліксиром молодості й на неї мали покусів. Отже, здоров'я, це щось безцінне, що не можна за жадні гроші купити, це щось, про що думає кожного дня людина при молитві чи в випадку хвороби чи нещасливого випадку бідкається та шукає допомоги в лікаря. Питання здоров'я цікавило лікарів, письменників та науковців, але й теж безсвісних шарлатанів чи ворожбитів. Так як досі, то ніхто не знайшов якогось еліксирів життя та вічної молодості.

Чи і наскільки розв'язує цю проблему сьогоднішня, незвичайно поступова медицина? Упродовж цього сторіччя, а зокрема в повноцінному періоді після Другої світової війни, можна говорити про колосальний поступ у всіх галузях науки, а зокрема медицини. Ми бачимо на власні очі й часом дивуємося, що наші діти переростають своїх батьків, що пересічний вік людини на багато років у цьому сторіччі продовжився, а навіть наші іммігранти доживають до 90-100 років і це не належить до рідкості, як це було в краю 50-60 років тому. Багато хвороб медициною лікувалися, особливо інфекційні хвороби зникли майже з лиця землі. Ми маємо колосальне розвинення лікувальної системи в шпиталях та незвичайно розвинену хірургію. Бо чи хотів чуж про перещеплення серця з однієї людини до другої, чи перещеплення легень, печінок, нирок і т.п. Ба, останнього місяця ми спостерігали в телевізорах, як лікарі на протязі сімох годин вщепили у якоїсь жінки аж три органи нараз, а це серце, легені й печінку й ця хвора людина по операції

чулася відносно задовільно. А це ж просто фантастика й складна операція, яка вимагала великої наснаги лікарів, тих, що оперували, тих що підтримували в тому часі при житті хворого різними складними хемічними речовинами. А проблема генетики? Таж сьогодні вже є фабрики, в яких медичні чороді запрягають деякі роди бактерій до продукції інсуліну, інтерферону чи деяких інших ліків. І тут незвичайно складна, ультра-мікроскопова праця лікарів-генетиків, „споконання“ генетичного матеріалу може просто робити чуда. Генетичні маніпуляції, це найновіша, дуже складна медична наука, яка відкриває в майбутності шлях до розв'язки різних складних і неясних досі проблем медицини, зокрема вірусних захворювань, пістріяків чи інших новотворів, цілого ряду різних вроджених хворобових станів, так фізичних як теж умислових.

Проте не зважаючи на великий поступ сьогоднішньої медицини чи суспільно-здоровної опіки, здоров'я людини у великій мірі залежить від того, що вона одержала у спадку від своїх родичів, себто які гени одержала від батьків, від способу життя, умов праці, щоденної їжі та піклування свого здоров'я. Очевидно що про загляданні справи треба писати окремі статті. Тут хіба треба згадати, що курення є незвичайно шкідливим та причиняється до хвороб серця, розвитку пістріяків, астми і т.п. І ці справи є добре відомі з лікарських обсервацій та здорових статистик. Це саме можна сказати про живання алькоголю. Здоров'я людини залежить теж від їжі. Здоров'я щоденна їжа повинна включати багато горюдини, вареної і сирої, овочів, хліба, круп, дещо молока, м'якого сира чи йогурту, одно янє перецічно на день, варену рибу та варене хмуде м'ясо, найкраще курятину. Мало товщі, а якщо треба дещо жваити товщі, то краще жваити рослинні товщі. Старші люди повинні контролювати вагу та не переїдати. Старші люди, які не можуть жваити сирої горюдини чи овочів, повинні жваити одну капсулку мультівітамінів з мінералами, а старші жінки ще додати до таблеток вапна коло 1000 міліграмів. Щоденні проходи і для старших людей є обов'язкові. Очевидно не треба приписувати й свого ума. Треба цікавитися теж всякими громадськими справами, щоб в їх спосіб не виключити із праці нервову систему. Великий вплив на нервово-психічну систему дає теж щоденна молитва. А врешті кожна старша людина повинна мати свого лікаря, до якого завчасу їй треба звертатися у всіх випадках деяких заважених не нормальних проявів свого фізичного чи духовного життя. Про ці всі проблеми будемо інформувати у дальших статтях. А тим часом з нагоди Свят Різдва й Нового Року бажаємо всім читачам радісних свят та здорового Нового Року.

Собори і церкви — це

скарби, що лишили нам мудрі предки. У цих Божих домах народилася наша письменність, наука і культура. Сторінки історії розповідають, що 988 року київський князь Володимир прорубав вікно в західний світ, запровадив християнство і просвітив нарід свій. Довго тривала боротьба з темрявою, визначенням своєї окремішності та створення національної держави. Довгі роки тривали війни. Були успіхи, були й поразки. Війни зменшували народ у велику могутню націю, що існує донині. Наша доба занедто складна. Може навіть складніша від доби княжескої, бо народ живе під ігом московської окупації, що дорівнює скарби наших предків.

Відома, що в двадцять років в Москві був створений т. зв. Центральний комітет воєйовичних безбожників. Його очолив Ємельян Ярославський, завданням якого було зруйнувати собори, церкви та знищити релігію і священнослужителів. За свою варварську роботу Ярославського було нагороджено орденом Леніна.

Здавалось, що руйнування святинь відійшло в забуття. Але через кілька десятиріч років Олександр Гончар розкривав злочини, надрукувавши роман „Собор“. Твір надруковано в журналі „Вітчизна“, „Роман-газети“ та окремою

Ол. Зозуля

РЕГАБІЛІТАЦІЯ „СОБОРУ“

книжкою тиражем понад 200,000 примірників, який було розкуплено протомі кількох тижнів.

Що ж сталося далі? Прокурори від літератури почали громити автора. Засуджували кожний його рядок. Молчали, як він посміяв твердити, що „Після зруйнування Січі, в потьомкінські часи, повернені запорожці заснували монастир у цих місцях, у плавнях, що належали раніше одній із окрайних пала-нок. Отам у плавнях постріглись у ченці, брали до рук замість шабел книги святого писання. Передяглися як оточені, в буденну сіру одягу грекоців. Чорною жалобною ряс прикривалися буйночервоної шаравари лицарів Запоріжжя. І вирішено було тоді на їхній соборній раді: збудуємо собор. Воздвигнемо, щоб підністи в небо над цими плавнями... Шаблю вибито з рук, але з серця не вибито дух волі...“

А далі мовиться, що „Були такі, що Десятинну в Києві знищили, Михайлівський золототерний на очах у всіх зруйнували... Роман „Собор“ засудили, вилучили з бібліотек. Замість покаяння, О. Гончар відповів новим романом „Твоя зоря“, що розповідає про руйнування українського селянства. Раптом сенсация: „Собор“

реабілітовано! Москва видає роман великим тиражем російською мовою. Більше того. Головний редактор Київського молодіжного театру Лесь Танюк, посідовник курбаської школи, в журналі „Україна“ заявив: „А тому серед наступних прем'єр — постава двох найвишарпаних творів української літератури останнього часу — поеми „Маруся Чурай“ Ліни Костенко та роману „Собор“ Олександра Гончара, робота над якими почалася лабораторією“. Це означає: інсценізація твору, режисерська інтерпретація, вирішення окремих сцен, костюмів тощо.

Як розгадати цю заїтку? Чому „Собор“ реабілітовано і він став видатним твором та удостоївся театрального втілення?

Очевидно ця реабілітація має зв'язок з відзначенням Тисячоліття християнства на українських землях. Цю думку підтверджує зруйнування в 1941 році, під час відступу совєтської армії, Успенського собору, спорудженого в 1073-1089 роках, — архітектурного чуда, приписавши цей злочин німцям.

Сорок п'ять років Успенський собор лежав у руїнах. Лавра, як святий нарекли Музеєм, для туристів була недоступна. Раптом в жовт-

невому числі „Україні“ читаємо: „Успенський собор в будівельних рштуваннях! Прийнято урядово ухвалу про відновлення архітектурного шедевра Київської Русі. Господарями Лаври стали архітектори Укрпроєкстреставрації, будівельники „Київмисбуду-4“. Належить освоїти близько чотирьох мільйонів карбованців, 1992 року Успенський собор має прийняти перших відвідувачів. У залишки фундаменту забито перші пали...“

Ні, Москва не спить. Потьомкінські методи тривають, щоб показати туристам, як Москва шанує скарби предків. Адже в 1988 році сподівалося тисячі туристів, що оглядатимуть пам'ятник князя Володимира і Дніпро, в якому княгиня приймала віру Христову. Очевидно, вже підраховано, скільки на цьому бізнесі мають заробити мільйонів у твердій валюті.

Хоч для видимості існує Московський патріархат, але наступ на релігію далі триває. Прикладом може служити перетворення київського католицького костюлу під концертну залу, назвавши його: „Дом органів і камерної музики“.

Цьогорічна програма концертів складатиметься з творів Баха, Генделя, Шуберта та сучасних українських композиторів. Цікаво, яка програма буде в 1988 році?

Слово кутя походить також від грецького kukkion, тобто „зерно“, множина kukkia — „зерна“ (Примітка: В цьому слові м'який приголосний к перейшов у м'який звук т, звідси й староукраїнське кутя, кутя і пізніше кутя).

Відображення грецького kukkion (kukkia) є староцерковнослов'янське кутія, кутія і кучія, білоруське куця, купця, польське kusia, kusia.

Це слово засвідчене в староукраїнських літературних пам'ятниках XII століття. Його реєструють етимологічні і тлумачні словники: церковнослов'янські, російські, українські, староцерковнослов'янсько-грецько-латинський словник Міхольска й інші. Його основне лексичне значення те саме, що й колива. Часу появи слова коливо українською мовою перевірені мною словники не подають. Та беручи до уваги те, що і кутя, і коливо — це запозичення з грецької мови й грецької християнської обрядовості, правильним видається міркування, що вони появились в Русі-Україні одночасно із введенням у ній християнства, або недовго після тієї події, тобто в кінці X і початку XI століть.

В окресленні змісту цих двох слів — коливо, кутя — немає суттєвої різниці. Ось приклади й цитати: „коливо: варені пенниці, приправлена медом і солодкими ягодами (7, 8); поминальна кутя (5); каша з пенниці або рижі з роздінками (12); поминальна кутя або каша з пенниці, рижі і ін. з солодкою підливою: „От тільки коржиків та колива з ситою (водою, засолодженою медом). На поминках душа... лизне!“ (Гулак-Артемовський, „Байки“, вид. 1958, стор. 128). „На вікні стояло коливо-кутя і підсолонжена вода для Олофорової душі“ Донченко, О. В., т. 2, вид. 1956, стор. 108) (14); кутя: страва з рижі або інших круп, з медом або з роздінками, яку їдять на похоронах і на поминках; „На павахиді вони завжди брали з собою кутю на білій тарілці, в серветці, а кутя була солодка з рижі і роздінками, втиснених в риж хрестом“ (Достоєвський, „Преступлення і покарання“) (11); каша з облушеного

Василь Яшун

КОЛИВО — КУТЯ

Одним із різдвяних звичаїв серед українського народу є приготування дванадцятьох страв на Свят-Вечір. Між ними стравами за традицією головне місце займає кутя, або коливо. У цій короткій статті хочу з'ясувати етимологічно-семантичний аспект цих слів.

Коліво походить від грецького kollibon (kolliba). (Примітка: Старогрецьке В (b) перейшло в візантійську епоху (XIII-XIX стол.) в звук в, звідси й коливо).

Основне лексичне значення грецької словоформи — „варені зерна“, переважно „варені пенниці“. Та крім складники. Латинський текст за Срезневським каже: ось чому греки легко винавряють пенниці, кладуть її у велику посудину і додають багато різних плодів, як наприклад, чистого гороху, поточених звичайних горіхів, облушчених і дрібноко посічених мигдалів, коринтського винограду (роздінки), зерен пунійського гранату та поспівають рівномірно листочками петрушки. Таку гарно й старанно зроблену пілінність, що виглядає, наче грядки в городі, відділені одна від одної, вони називають kolliba. Приготування цю страву звичайно є честь якогось святого або на тризну, або на сороковини, тобто сороковий день по смерті даної особи. Близьким рідним кладуть kolliba на їх гробах та звичайно дають її також священникові і його помічникам (10). (Число в дужках означає джерело, подане в списку використаних джерел).

ячменю, пенниці або рижі, що її приносять до церкви при поминках і подають потім до споживання, а в деяких місцевостях їдять у навечір'я Христового Різдва (12). Таке ж тлумачення цього слова й в інших словниках.

Як видно, семантичні різниці між словами коливо і кутя немає. Однак останнє в них зареєстроване в усіх етимологічних і тлумачних словниках — українських, російських, сербохорватських і староцерковнослов'янських, а коливо подане в усіх українських словниках і давніших російських, а в російських словниках совєтської епохи його немає.

Найбільш імовірно, коливо і кутя були паралельними словами з однаковим лексичним значенням у Київській Русі-Україні довгий час і звідтіля були запозичені москвичами-росіянами. В Україні та під її впливом теж в Росії були змагання між цими словоформами за доміновою в мововживанні, і в цьому змаганні переможцем вийшла кутя в обидвох народів — українців і росіян, — коливо залишилось радше словниковою фіксацією. Наступило теж зваження семантичних слів кутя в українському звичаї. Під словом кутя на сьогоднішньому етапі українського звичаю розуміємо облушену зварену пенниці до дімошкою втортого маку-горіхів та медовою підливою. Цю страву споживають лише в Свят-Вечір Христового Різдва та в „Багатий вечір“ (напередвний Богоявлення), а не на тризни після похоронів покійного і на його сороковинах, як це було (а може й тепер є) у греків і в давніших часах українського народу.

Зерна і мед куті мають алегоричне значення відповідно до слів апостола Павла в І посланні до Коринтян (X, 36-38) і євангеліста Іоана (XII, 24): зерно, яке розкладається в землі, воскресє в нових паростках; так і тіло померлого, поховане в землі, розкладається, але потім воскресє в майбутньому житті. Мед символізує солодкість благ майбутнього щасливого життя.

Відділ Товариства „Бойківщина” вшанував пам'ять І. Франка

У неділю, 9-го листопада ц. р., у Українському Спортовому Клубі в Нью-Йорку, заходою Відділу Товариства „Бойківщина”, „Маківка” вшановано українського Мойсея, з нагоди 130-их роковин народження і 70-их роковин смерті.

Цим Івано-Франківським Вечором проводив імпресивний референт Відділу „Маківка” Павло Данилюк, який відкрив це свято і привітав присутніх на заході. Доповідь про Івана Франка вголос читав Микола Турецький, голова Відділу „Маківка”, який у своїй доповіді накреслював життєвий шлях і творчість великого Каменяря, його національно-революційні ідеї, які мали безпосередній вплив на національно-політичну свідомість, на розвиток політичної думки, не тільки на західно-українських землях, але всієї України.

Про цього вічного революціонера писав великий німецький філософ Кант, який характеризував Івана Франка, як подвійного генія, тобто природного й генія науки. В українській літературі й національному відродженні він є другим по Шевченкові.

Він сміло виступав проти панського гніту над українським народом і за це не любив його як чужий, та і свої, та за революційно-національні ідеї був кілька разів за-

рака. Ти, брате, патріот, а собі собака. Ти, брате, любиш Русь, як хліб і кусень сала, а ж гавкає раз-у-раз, щоб вона не спала. Ти, брате, любиш Русь, як любив, як жнець не любить спеки в живно. Ти, брате, любиш Русь за те, що гарно вбрана, а ж не любиш, як раб не любить свого пана. Бо твій патріотизм празнична одежина, а мій то трудячий, гарячка невдарижма. Ти любиш в ній князів, гетьманів пануваних, мене ж болять і відічне страждання. Ти любиш Русь, за те тобї честь і шана, у мене ж та Русь кривала в серці рана. Ти, брате, любиш Русь, як дим, воли, корови, а ж не любиш її з надмірною любов'ю”.

Даліше доповідь коротко згадав про похорони Івана Франка, в яких взяли участь всі українські політичні партії, громадські й наукові установи, школи й Українські Січові Стріпці. Його похорон перетворився в українську національну маніфестацію, хоч це було під час війни, понад 10, 000 народу взяло участь, щоб попрощати Великого Сина України.

Після доповіді почалася мистецька частина програми. Група верховинців відтанцювала дуже гарно кілька народних танків під проводом пані Дарії Гензи, а публіка нагородила їх яскравими оплесками.

Осип Старостяк висвітлював уривки фільму з останнього З'їзду Т-ва „Бойківщина” на Союзівці, що було для нас цікаво, бо це є частина історії нашого Товариства й О. Старостякові належить за це щира подяка. Останньою мистецькою точкою був виступ Лаврентія Туркевича, яка заграла на бандурі й проспівала кілька пісень до слів Івана Франка. Вона сама написала ноти до слів І. Франка. Піснї і гра на бандурі випали чудово, публіка була дуже захоплена цим високомистецьким виступом.

Павло Данилюк подякував виконавцям програми, всім присутнім за участь на вечорі в пошану Івана Франка, подякував скарбникові мгрів Осипові Войтовичу, що мав терпеливість сидіти коло каси. Офіційну частину нашої програми закінчено відспіванням Франкового гімну „Не пора, не пора”.

Відтак всі учасники вечора були запрошені на переклад, яку приготували бойківці. Їм належить щира подяка, що влаштували буфет на кожній нашій імпрезі, приносять солодке і цим допомагають нам в організуванні бойківських імпріз. Зокрема щира подяка Марії Нестерчук і Неонілі Гошовській за ініціативу й організування буфету.

Учасники вечора приємний переклад обговорювали після праці на майбутнє, що є важливим для існування не тільки Відділу „Маківка”, а для всього Т-ва „Бойківщина”.

М. Т.

Торонто відзначило Рік Українського Воїна

патських Січовиків, воїнів 1-ї Дивізії УНА, ОУН-УПА-УГВР і всіх тих, що у боротьбі полягли, щоб жив український народ і його самостійна соборна держава.

Мистецькою програмою проводив диктор української програми В. Шарван в Баффало Ігор Чмола, переплітаючи виступи окремих мистецьких ансамблів цікавими епізодами з наших історичних епох. В програмі брали участь хор „Бурлака” під диригентурою О. Хміль, піаністка Г. Михальчук, який знаменито виконав „Гайдамацьку пісню” сл. І. Багряного, муз. Г. Китастого і „Пісню про Мазепу” — сл. і муз. В. Мішалова, соліст — С. Кристенко. Ансамбль Бандуристів ОДУМ ім. Г. Хоткевича і Осередку СУМ ім. О. Вересая (керівник В. Родак), виконали в'язанку козацьких пісень: „Прощай село” обр. М. Леонтовича, „Пісня про Морозенка” муз. Г. Китастого, „Пісня про Максима Залізняка” обр. К. Стеценка, „Байда” (фрагмент) музика Г. Хоткевича.

Тріо „Верховина” під мистецьким керівництвом О. Глібович у фортепіановому супроводі М. Бубни проспівали пісні „Розвивайся” сл. І. Франка, муз. О. Бобикевича і „Карпатські Січовики” сл. Я. Славутича, муз. Г. Китастого. Дівочий хор „Веснівка” під диригентурою К. Зорич-Кондрацької проспівав пісню „І гай знову сміється” обр. С. Гумініловича, „Як стріли йшли з України” муз. Н. Нижанківського. Дівочий хор „Діброва” Осередку СУМ під диригентурою М. Дябога під аккомпаньямент піаністки М. Кравців-Барабаш проспівав „Козака несуть” — муз. М. Леонтовича, а потім разом із чоловічим хором „Прометей” виконали „Марш Добровольців” обр. З. Маркович, солю А. Дикович. Опісля хор „Прометей” ще проспівав пісню: „Там під лісом” обр. С. Гумініловича і „Стрілецьким шляхом” обр. М. Гайворонського.

В кінці заключне слово диктора і на сцені збираєть-

ся збірний хор (біля 200 осіб), що у своїх строях, жінки у стилізованих вишиваних, а чоловіки у національних — завітчан сцену. Хвилюється чисельна публіка — вже самим тільки видом. На сцену входять два диригенти — М. Дябога як диригент піаністки О. Хміль як соліст. До них прилучається і К. Зорич-Кондрацька. Зі сцени торжественно продунула молитва за Дунаєм. „Запорожеж” з опери „Владико неба і землі”. Вправно проводять шість рука диригента, а понад все несеться чудовий голос соліста-диригента. Публіка овачієм втіла гримками оплесками кожний виступ, а тепер це вітання перемінюється у бурю радості і подяки. Виступали окремо шість мистецьких ансамблів, то всі разом творили збірний хор. Всі вони виконували свої точки, мені здається, якнайкраще, а всі разом вони співали прекрасно.

Національним гімном „Ше не мерла Україна”, що його спільно з хорами проспівали всі присутні у залі, закінчено успішне відзначення Ріку Українського Воїна.

Добру декорацію сцени виконав мистець В. Беднарський.

В. Дідюк

Ізраїльський...

(Закінчення зі стор. 1)

світової війни. В 1932-33 роках ми втратили 6 до 7 мільйонів у штучному голоді, що його створив Сталін.

Чи є антисемітизм сьогодні в Україні? Так, він є, так як він є в ЗСА, чи Франції, чи в Росії. Але це серйозна помилка утворювати антисемітизм в Україні з анти семітизмом українців. На це можемо навести історичний приклад: чи вбивчий заклад чорносотенників „Вбивай жидів, рятуй Росію!”, який так часто можна було чути за часів царської Росії в Україні, змушування жидів покидати Україну у наслідок заборони поселення є прикладом українського антисемітизму? Очевидно що ні, бо хоч чорносотенники діяли в Україні, це були росіяни, і були вони підтримувані російським царським режимом.

Ви сугеруєте, що теперішній антисемітизм в Україні є вином самих українців. Частинно може, але як ви можете зигнорувати факт, що антисемітизм є тепер офіційною політикою совєтського уряду, керованою з Москви? Чи вам, наприклад, не відомо про таку книжку, як „Сіонізм розраховує на терор”, яку видано в Моск-

ві 1984 року у видавництві „Новості”? Чи за те також треба обвинувачувати українців? Що ми хочемо вам пояснити є те, що коли українці не є панівними у своїй батьківщині і коли вони не є тими, які диктують політику в Москві, не є чесним приписувати їм єдину відно відальність за офіційну совєтську політику.

В заключенні, нам здається, що ваш лист понижувє Ваше становище і, без сумніву, є образливим для жидівського населення, яке Ви репрезентуєте і якого предки віками терпіли саме через таку настанову, як Ваша. Відрадою похований мій збірний відповідальності. Ви поставили себе по той стороні барикади ідей, що їх відкинули всі цивілізовані люди.

Боже Олшанівська, голова, Американськ в Обороні Людських Прав в Україні.

ВПЕРШЕ ЗА ВСЮ історію існування НАТО у військово-повітряні сили однієї з країн — учасниць, Голландії, зарахована бойовим пільготом жінка Неллі Сперстра, громадянка Голландії. Вона відбула підготовку на одній з військово-повітряних баз ЗСА і буде захищати європейське небо, літаючи на модерному винищувачі-бомбардувальнику.

В Нью Йорку померла Ольга Качмарська

Нью Йорк. — В суботу, 27-го грудня 1986 року, тут померла на 82-му році життя по довгий недугу бл. п. Ольга Качмарська, уроджена Пристай, магістер філософії, колишня учителька гімназії „Рідної Школи” в Стріно, від молодих літ пластунка, на еміграції член куреня „Ті, що греблі реуть”, довголітній виховниця, член ОУН.

Панахиди правились у понеділок і вівторок, 29-го і 30-го грудня о год. 7:30 вечора в похоронному заведенні Арлінгтон, при 383-

115 Парсонс булевард, в Джамаїці. Похорон — в середу, 31-го грудня, о год. 10-й ранку з української католицької церкви Покрови Божої Матері при 97-й авеню і 87-й вулиці в Озон Парку, Н. Й., і на українській православній цвинтарі св. Андрія в Савт Бавнд Бруку, Н. Дж. Покійна залишила в жалобі сина Ореста і дочку Галю Гіряк з родинами, сестер Марію, Володимиру Савчинську, Іванку Клим з родинами та багато інших членів родини в Україні і в ЗСА.

Д-р ЄВГЕН ОЛЕНКО
внутрішні хвороби
приймає у Квінсі і виїжджає на виклики додів.
Дентист ОЛЬГА ОЛЕНКО
Профілактика хвороб ясен і зубів. Лікування і протезування. Косметична стоматологія. Приймається тільки за попереднім домовленієм.
Адреса у Мангеттені: 105-37 64th Avenue, Forest Hills, N.Y. 11375
Адреса у Квінсі: 630-5th Avenue, Room 1803, New York, N.Y. 10020

Слава Дажбогу! Слава Україні!
**СВІТОВА СВЯЩЕННА РАДА
УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ
НАУКОВОЇ ВІРИ**
вітає Громади Рідновірів
з Святим Різдва Світла Дажбожого
і бажає усім добрих успіхів в їх
національно корисній праці.
Президія Ради
Грудень 10986-го Українського Національного Року

**ФОНД ОБОРОНИ
ІВАНА ДЕМ'ЯНЮКА**
Сидячи вигідно в хаті й читаючи це оголошення пам'ятаймо, що
ОДИН З НАС НЕ МАЄ ЦІЄЇ МОЖЛИВОСТІ!
Простягаючи руку, щоб виключити електричне світло
пам'ятаймо, що
Є ОДИН УКРАЇНЕЦЬ, ЯКИЙ ЦЬОГО ЗРОБИТИ НЕ МОЖЕ!
ЯСКРАВЕ СВІТЛО ОСВІЧУЄ
камеру Івана Дем'янюка безпереривно.
ЯСНЕ СВІТЛО ПРАВДИ ГОРИТЬ
у серці Івана Дем'янюка.
Молитви і фінансова допомога є негайно потрібні!
Прохаємо посипати свою пожертву на адресу:
THE JOHN DEMJANIUK DEFENSE FUND
P.O. Box 92819
Cleveland, Ohio 44192
Цей фонд є спонзорований виключно родиною Дем'янюків

**КОМІТЕТ ТИСЯЧОЛІТТЯ ХРИЩЕННЯ
РУСИ-УКРАЇНИ — ГАРВАРДСЬКИЙ
ПРОЄКТ у КЛІВЛЕНДІ**
складає щирю подяку нижче нахче названим громадянам, що задекларували і частинно або вповні виплатили пожертви на реалізацію цього проєкту:
5,000 дол. — Владика Роберт Москаль;
2,000 дол. — д-р М. Дайчаківський;
1,200 дол. — інж. Р. Грабець;
по 1,000 дол. — д-р З. Бойчук, д-р І. Захарій, д-р В. Шкільник, М. Басядинський;
600 дол. — інж. І. Фур;
550 дол. — д-р Д. Фаріон;
по 500 дол. — д-р М. Грушків, д-р В. Мапиновський, о В. Грабець, Я. Кравчук, д-р А. Шкільник, інж. Я. Сидір;
по 100 дол. — М. Пікурко, І. Магоцький, д-р М. Мичковський, д-р П. Телішевський;
по 50 дол. — І. Жига, С. Качала;
30 дол. — І. Федьків;
25 дол. — д-р С. Іванчук;
20 дол. — проф. Я. Іванчук.
Збірковою акції продовжується. Чеки просимо надіслувати на: Harvard University Ukrainian Studies (MUC), Acct. No 3372 і вислати (або особисто вкласти) на адресу М.У.С. — Harvard Project c/o Cleveland Selfreliance, 6108 State Rd Parma, Ohio 44134.
Крім жителів Клівленду, просимо всіх громадян стеити Огайо складати свої пожертви на вище подану адресу.

**бл. п.
ОЛЬГА КАЧМАРСЬКА**
уроджена ПРИСТАЙ
М'р філософії, колишня учителька гімназії Рідної Школи в Стріно, від юних літ пластунка, на еміграції член куреня „Ті, що греблі реуть”, член ОУН, колишня голова ОУЖ в Німеччині і колишній член управи Українського Музею в Нью Йорку.
ПАНАХИДИ будуть відправлені у понеділок 29-го і вівторок 30-го грудня 1986 р., о год. 7:30 вечора в похоронному заведенні Arlington Funeral Home 383-15 Parsons Blvd., Jamaica, N.Y.
ПОХОРОН у середу 31-го грудня 1986 р. о год. 10-й ранку з української католицької церкви Покрови Божої Матері при 97 аве. і 87 вул. в Озон Парку, Н. Й.
Відтак на українській православній цвинтарі св. Андрія Первозванного в Бавнд Бруку, Н. Дж.
В глибокому смутку залишені:
Син — ОРЕСТ з дружиною МАРТОЮ і дітьми, ЮРІЄМ, ДАРЦЕЮ ІЛІПЕЮ.
Дочка — ГАЛЯ ГІРЯК з донькою ТАЛЕЮ
Сестри — МАРІЯ з родиною
ВОЛОДИМИРА САВЧИНСЬКА з чоловіком ОСТАПОМ
ІВАННА КЛИМ з чоловіком ПРОСПАВОМ
Сестринка — ЗІРКА РУДИК з родиною
Швагрові — ІРИНА КАЧМАРСЬКА
АННА КАЧМАРСЬКА
Братинця — ВІРА МАЙСЬКА з чоловіком ЮРІЄМ
Братинця — ОЛЕГ КАЧМАРСЬКИЙ з дружиною ІРИНОЮ і дітьми
ОСИП КОВАЛЬ з дружиною ОЛЕЮ і дітьми
Та дальша родина в Україні та Америці.
Замість квітів на могилу Покійної проситься складати пожертви на пластові цілі та Український Музей в Нью Йорку.

Нема то як на Союзівці!
Осепі
Українського
Народного
Союзу
Середа, 31-го грудня 1986 року
НАВЕЧЕР'Я НОВОГО РОКУ
7:00 веч. — 8:00 — КОКТЕЙЛ
8:00 веч. — 10:00 — ВЕЧЕРЯ
10:00 веч. — ? — ЗАБАВА
Алекс і Дорко Оркестра

Зустрічайте Новий Рік на СОЮЗІВЦІ!
Кімнати по спеціальних цінах.
Новий Рік: 1 день — кімната і харч
2 дні або більше
Члени УНС 10% знижки
\$25.00 за Новорічну програму + податок і обслуга
Новорічний коктейль і обід — \$40.00 від особи тільки на замовлення
В справі замовлення, слід писати або телефонувати
UNA ESTATE
Foordmore Road, Kerhonkson, N.Y.
Tel.: (914) 626-5641

**В Сороковий день відходу у вічність
нашої Дорогої
МАМИ, БАБЦІ І ПРАБАБЦІ**
**бл. п.
АННИ ІВАНИЦЬКОЇ**
будуть відслужені
СВЯТІ ЛІТУРГІЇ
в суботу, 3-го січня 1987 року
в таких церквах:
св. Володимира і св. Ольги в Чикаго, Іллі.
св. Юра в Нью Йорку, Н. Й.;
Пречистої Діви Марії в Норт Порт, Флориди;
Пречистої Діви Марії в Лорді, Франції.
Просимо згадати у Ваших молитвах її безсмертну душу.
РОДИНА

Just in time for Christmas
THE PERFECT GIFT
GOLD TRIDENT JEWELRY
from
EMBLEMS OF THE WORLD

P.O. Box 2224 Ventnor, N.J. 08406
Send for free brochure Call Toll Free 1-800-872-3600

ПРИГАДКА

Книжка це найкращий дарунок на різні нагоди - свята, уродини, ім'янини, ювілеї тощо.

Книгарня „СВОБОДИ“ пригадує читачам, що має це на складі невелику кількість книжок на мистецькі теми.

НЕ ГАЙТЕСЯ ІЗ ЗАМОВЛЕННЯМ!

Надія Соко: СКУЛЬПТУРА І МАЛЯРСТВО. Монографія. Вид.: Асоціація Дітяч Української Культури. Вступ і підписи під ілюстраціями українською і англійською мовами. Стор. 44 і 34 ілюстрації. Тверда обкладинка. Розмір: 8 3/4" X 11 1/4" Ціна: 18.00 дол.

Микола Неділко: МОНОГРАФІЯ: 60 кольорових репродукцій; біографічні дані, показники прізвищ, тексти й ін. українською мовою; резюме мовою англійською. Вид.: УВАН у США. Стор. 183. Тверда обкладинка. Розмір: 8 1/2" X 9 1/2" Ціна: 25.00 дол.

Григорій Круж: СКУЛЬПТУРА. Вид.: Український Біблійний Університет. Вступне слово — фон Жан Кассу; уведення — фон Іза Бавер. Тексти, листи, ілюстрації й ін. виключно німецькою і англійською мовами. Стор. 160. Тверда обкладинка. Розмір: 8" X 12" Ціна: 29.50 дол.

Надія Соко — Сергій Макаренко: МАЛЮНКИ-ПОРТРЕТИ. Тексти і підписи під ілюстраціями у двох (укр. і англ.) мовах. Тверда обкладинка. Розмір: 9" X 12 1/4" Ціна: 16.00 дол.

Фундація Українського Канадського Мистецтва в Торонто. Канада видала 1982 р. Каталог із Світової Виставки Українських Мистців. Тексти і біографічні дані окремих мистців подані укр. і англ. мовами; підписи під ілюстраціями і знімками — мовою англійською. Стор. 110. Тверда і м'яка обкладинки. Розмір: 8 1/2" X 11 1/4" Ціна: м.25.00 дол. та 30.00 дол.

Мешканців стеїту Нью Джерсі зобов'язує 6% ставкового податку.

Замовляти:

СВОБОДА BOOK STORE

30 Montgomery Street • Jersey City, N.J. 07302

Найкращий дарунок
на св. Миколая і Різдво!

АНГЛІЙСЬКЕ ВИДАННЯ ЕНЦИКЛОПЕДІЯ УКРАЇНИ

за редакцією
проф. ВОЛОДИМИРА КУБІЙОВИЧА

ENCYCLOPEDIA OF UKRAINE

TOM I (A-F): Перший з чотирьох томів
\$115.00 + \$4.50 пересилка

- Це перший том великого твору українських науковців у діаспорі. 968 сторінок, має приблизно 2,800 гасет.
- Вповні ілюстрована.
- Понад 450 ілюстрацій чорно-білих, 5 кольорових, 83 мапи, 6 з них кольорові.
- Велика кольорова зложена мапа України з 32-ринковим окремим додатком назв місцевостей.

Замовляйте тепер і шліть чек на \$119.50 до:

СВОБОДА BOOK STORE

30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Мешканців стеїту Нью Джерсі зобов'язує 6% ставкового податку

Комітет Оборони Української Спадщини

та

Головний Екзекутивний Комітет
Українського Народного Союзу

закликають Вас

СКЛАДАТИ ПОЖЕРТВУ

на його працю та акції для

1. Поширення правди про Україну
2. Поборювання очорнювання та знеславлення українців
3. Оборони громадянських прав українців

Пожертви просимо пересилати чеками, або поштовими переказами на
Ukrainian Heritage Defense Fund
c/o Ukrainian National Association
30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Враз із виповненням вибіркою цього заклику

Просимо подати суму пожертви, своє ім'я, прізвище та адресу

Сума пожертви \$

ім'я та прізвище

число дому, вулиця

місцевість _____ степ _____ поштовий код _____

Двадцять років тому Союз України Америки започаткував т. зв. стипендійну акцію. Чи й сподівалися тоді, що задум допомогти українським дітям здобувати освіту матиме такий відгук серед української громади в ЗСА? Починала цю акцію референтка суспільної опіки СУА д-р Теодозія Савицька. Їй активно допомагала Ірина Качанівська з Філадельфії.

Тепер Головна Управа СУА має окрему референтку стипендій — Анну Кравчук. Вона ж створила на допомогу комісії стипендій. Десять осіб у свій випускний час, без будь-якої винагороди, працюють в ній. Канцелярія комісії розширюється, вже придбали комп'ютер.

Найбільша кількість стипендістів є у Бразилії. Це й зрозуміло, бо в цій країні нараховують 160,000 українців. 80 відсотків з них живе в т. зв. колоніях, тобто працюють на риллі, займаються скотарством. Із загальної кількості населення Бразилії тільки 5 відсотків працює на риллі.

Здебільша мешканці колоній малозабезпечені, хоч живуть у чепурних хатках, мають коней і реманент. Та не мають вони спроможності дати своїм дітям освіту більш, як чотири роки школи — обов'язковий мінімум у Бразилії. Бажаючи допомогти дітям здобути середню і вищу освіту, створити прозорку свідомості української інтелігенції, спонсори оплачують навчання.

Від липня 1986 року (початок шкільного року в Південній Америці) було виплачено урядом і студентам у Бразилії та Аргентині 606 стипендій на загальну суму 112,491 дол. Залишилось 45

Українці — українському студентові

учнів середніх шкіл, котрі ще не мають спонзорів. Кожен з них отримав 50 дол. із стипендійного фонду. Цього року велика кількість стипендістів вступила до університетів. А іспити до вищої школи у Бразилії дуже важкі. Допомогають стипендіями і тим, котрі вчаться у фахових школах — шиття, машинопису, ковальства і інших.

Щоб отримати стипендію, як кажуть, стати стипендістом, молода особа обов'язково мусить подати рекомендацію від священника чи якоїсь громадської організації.

Контакт із стипендістами підтримує і комісія і самі спонсори, вони одержують листи від тих, кому оплачують навчання. Нещодавно А. Кравчук і К. Гапій, член стипендійної комісії, подорожували по Бразилії. Вони познайомилися не тільки з умовами життя, навчання і стипендістами, але і з їхніми родинами. Про свою подорож вони докладно розповіли і показали багато ілюстрацій-прозорку у неділю, 14-го грудня минулого року на вечорі, присвяченому цій діяльності праці СУА, у Філадельфії.

Вечір організувала Округна Управа СУА. Її голова Марія Кондрат привітала гостей, що прийшли на цей надзвичайно цікавий вечір. Референтка суспільної опіки округи Надія Оранська познайомила з тими, що приїхали розповісти про акцію, з працею комісії та успіхами молоді.

Референтка стипендій Ан

на Кравчук розповідала про подорож до Бразилії, про зустрічі там, віддану працю Сестер Василіанок, Сестер Катехиток, про Малу і Велику семінарії і ін. Цікаво було так багато, що вона не вичерпала всього, і Ксенія Гапій доповнила її розповідь про українців у колоніях, про їх ширість, влучність та про подивудне збереження національного свідомості та ідентичності. Вона демонструвала прозорки, з яких присутні бачили, як школярі гармонійно поєднують навчання і працю. Без праці не може бути навчання ні в одному з українських закладів, бо держава не дає допомоги учбовим осередкам, де навчають українською мовою. Скрізь повинна бути тільки офіційна португальська мова. Треба самим собі допомагати. Тому й побачили присутні на екрані, як у школах й гуртожитках, що їх утримують Сестри, гарні, веселі діти вчаться, а крім того працюють у кухні, на городі (праці багато — городи на родити цілорічно), шитють, прибирають тощо.

Інж. Петро Бокало переїхав із Бразилії до ЗСА 17-літнім юнаком. Любів до країни, де зростає, і українців у ній не вигнає за роки життя тут. Про це свідчить показаний ним прекрасний технічно виконаний монтаж озвучених прозорок „Бразилія — незнана доля“ про історію українського поселення в Бразилії. Під надзвичайно вдало підібрану музику оповідав П. Бокало про найбільшу у Південній Америці країну, про початки українського поселення там, про тяжку працю українців, про їх життя тепер. Показував модерні міста і чудову природу країни.

Найбільший вплив українців-емігрантів до Бразилії був у XIX столітті. В кінці цього століття емігрували в країну пільство, робочих рук зменшилось. А вони були потрібні для обробки землі, праці у копальнях. І от корабельні компанії придумали в той час добрий заробіток. На доручення великих власників землі вони плавали до берегів Європи, спонукали людей переїздити до Бразилії, обіцяючи добрі умови, гарне життя, а головне — землю. Багато селян в Галичині повірили.

Не обіцяне зустріло їх у новій країні. Та що робити! Взятись до праці: викорчували дерева, розробляли землю, будувалися. Роки минали, зростало нове по-

коління, переймало працю від батьків. Мало в кого була можливість вибитися поза колонії.

Та ось українці із ЗСА стали допомагати. З'явилась можливість здобути середню і вищу освіту. Тепер частина тих, що були першими стипендіатами, скінчили школи і навчаються молодших, ширять культуру українську. Колонії розташовані далеко від великих міст, від центрів освіти. Молодь, що їде вчитися до міста, живе в інтернатах, які утримують Сестри. В інтернатах знаходиться притулок також сироти.

Спонсор, згошуючись оплачувати стипендію, може висловити побажання щодо статі, релігії, віку, країни замешкання студента. Спонсор дістає посвідку про виплату, а цю виплату можна відраховувати від податку. Як почнеться шкільний рік та із школи надійде посвідчення, спонсор одержує знімок, адресу, інформації про стипендіата (-тку) та може листуватись. Усі стипендіати зобов'язані писати листи до своїх спонзорів.

Стипендію можна виплачувати частками. А як хто неспроможний на цілу стипендію, може дати меншу суму — пожертву. Банкові чеки виставлені завжди на ім'я студента. Висота повної річної стипендії для середньошкільників 200 дол., для студентів вищих шкіл — 250 — 300 дол. Чеки чи грошові перекази вписувати на ім'я U.N.W.L.A., Inc. та вислати на адресу UNWLA, Inc., 108 Second Ave., New York, N.Y. 10003.

А про всі подробиці стипендійної акції можна довідатись у референтки стипендій Анни Кравчук: Mrs. A. Krawczuk, 18 Telegraph Hill Rd., Holmdel, N.J. 07733.

Марія Кондрат подякувала всім учасникам програми. А було за що: багато цікавого почули присутні, багато побачили. Стала ближчою усім Бразилія з її чудовими містами. Стала ближчими українці з колоній, їх діти, котрі пильно вчаться, охоче працюють, гарно співають, багато вишивають, прагнуть поглиблювати свої знання та потім передавати їх іншим.

Приток з цього вечора передано на стипендійну акцію.

„Слава Ісусу Христу! Моцні? Здорові?“ — так вітали в колоніях А. Кравчук і К. Гапій в родинних стипендіатів. Всім спонсорам та членам комітету за їх добрі діла, всім хто присвятив себе розбудові цієї акції, бажаємо бути моцними і здоровими!

Г. Царинник

„Ми“ і „Вони“

Закінчення зі стор. 2

кратичними колами, який Владика Василь Лостен намагався останніми часами так безуспішно поладити, бо він нам такий найбільш шкоду. На все погодився, сперились тільки на назві спільного „даку“. Шло про те, щоб один табір такий „виграв“, втримуючи назву УККА.

Ці події на „ми“ і „вони“ іноді перехрещуються і забуваються. Є для прикладу „патріархальники“, які пов'язані з нашими авторитарними колами, а другі з демократичними. В тих

ситуація це „ми“ і „вони“ прямо своєрідна партизанка. В одній тільки Великобританії можна розібратись краще до „ми“ і „вони“: визвольні-фронтівці і „патріархальники“ там покриваються.

Прикрій і сумний, навіть трагічний, висновок: нема різкого „ми“ і „вони“ між нашим народом і його відвічним ворогом в Україні, а він там, як сказав той поляк сімє ца поп. Наробили ми на поселеннях багато родів „ми“ і „вони“, ворогові на радість, а собі на шкоду! Чи не діє тут якась невидима рука, чи ми такі зовсім зійшли із глузду?

УВАГА! ДО ЧИТАЧІВ „СВОБОДИ“ І ЛЮБИТЕЛІВ МИСТЕЦТВА УВАГА!

Вияткочний дарунок

МИСТЕЦЬКІ ВИДАННЯ КОНСТАНТИНА ШОНК-РУСИЧА

1. ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОГО МИСТЕЦТВА: зміст складений із 51 підзаголовків, починаючи з МИСТЕЦТВА НАЙДАВНІШИХ ЧАСІВ і кінчаючи ЦЕРКВАМИ НА УКРАЇНІ. Рисунок, малюнок, портрети і знімки - чудові. Стор. 300.
2. ДЕРЕВ'ЯНА РІЗЬБА В УКРАЇНІ: вагата на репродукції, оригінальні знімки і, головне, професійне пояснення цілого процесу праці цього прекрасного мистецтва. Стор. 184.
3. УКРАЇНА В ЛИСТІВКАХ: це 188-сторінковий, двомовний альбом, у якому знайдете кольорові репродукції малюнків і знімок 150-ти мистців.

Усі ці книжки-альбоми у твердій обкладинці із золотими написами. Розмір 8 1/2 x 11"

ВЕЛИКА ЗНИЖКА ЦІН:

Історія укр. мистецтва	25.00 дол.
Дерев'яна різьба в Україні	25.00 дол.
Україна в листівках	20.00 дол.
При закупі усіх 3-ох книжок	55.00 дол.

Мешканців стеїту Нью Джерсі зобов'язує 6% ставкового податку.

Замовляти: **СВОБОДА BOOK STORE**
30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

МАРІЯ КОЛІСНИК, член УНС Відд. 206-го Т-ва „Запорозька Січ“ у Вунсакеті, Р. Ай., померла 11-го листопада 1986 року на 89-му році життя. Нар. 10-го жовтня 1898 року в Україні. Членом УНС стала 1924 року. Залишила у спутку 3 дочок: Анну Турчан, Патріцію Бровн і Стефанію Колісник, 6 онуків і 5 праправнуків. Похорон відбувся 14-го листопада 1986 року на цвинтарі св. Михайла в Блекстоні, Ма. Вічна їй Пам'ять!

Л. Гардінк, секр.

МИХАЙЛО ЛАТАНИШИН, член УНС Відд. 283-го Т-ва „Запорозька Січ“ в Авбурн, Н.Й., помер 19-го листопада 1986 року на 65-му році життя. Нар. 1921 року в Явирнику, Україна. Членом УНС став 1968 року. Залишив у спутку дружину Катерину, доньку Євгенію з родиною, сина Володимира з родиною, сестер — Анну, Марію, Ольгу, Ірину, Тересу і Христину; братів — Миколу, Дмитра, Івана, Стефана, Соломона, Теодора, Володимира і Мирослава. Ближчу і дальшу родину в Америці на Україні і в Польщі. Похорон відбувся 22-го листопада 1986 року на цвинтарі св. Йосафата у Флемінг, Н.Й. Вічна йому Пам'ять!

Г. Гавришкія, секр.

ДМИТРО СЕНАЙКО, член УНС Відд. 20-го Т-ва „Зграда“ у Воррен, Міш., помер 10-го листопада 1986 року на 88-му році життя. Нар. 8-го листопада 1898 року в Україні. Членом УНС став 1923 року. Залишив у спутку дружину Марію. Похорон відбувся 13-го листопада 1986 року на цвинтарі Мт. Олівет в Дітроїті, Міш. Вічна йому Пам'ять!

Секретар

Д-р МИХАЙЛО ДАНИЛОК НА МЕДИЧНІ ТЕМИ

Лікарський довідник
Книжка у твердій темно-зеленій обгорці із золотими буквами роботи мистця М.Х. МИХАЛЕВИЧА. 336 сторінок. Ціна 11.00 дол. з пересилкою.

СВОБОДА BOOK STORE
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302

Мешканців стеїту Нью Джерсі зобов'язує 6% ставкового податку

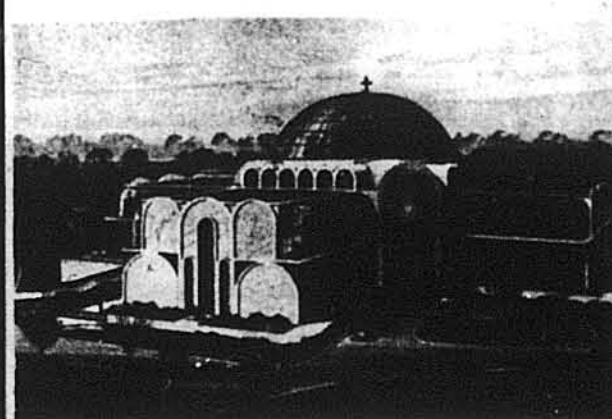
Купуйте місця поховання в Українському Національному Пам'ятнику-Мавзолею (від 1,340.00 — 3,438.00 дол.) Ціна включає гранітну плиту і напис.

4111 Pennsylvania Avenue, S.E. Washington, D.C. 20746

Про подробиці можна довідатись:

- відвідавши нашу канцелярію при вищеподаній адресі,
- або телефоном: в урядові години від понеділка до п'ятниці від год. 10 ранку до 4 по полудні, телефонуючи на наш кош (колект) (301) 568-0630, поза урядовими годинами: (301) 855-8864,
- або переславши негайно цей купонна адресу

UKRAINIAN MEMORIAL INC.
P.O. Box 430 • Dunkirk, MD 20754

Гроші прислати мені безкоштовно докладні інформації про місце поховання на Українському Національному Цвинтарі-Пам'ятнику або подзвонити мені.

В МАВЗОЛЕЇ В ЗЕМЛІ

Name
Street
City State Zip
Telephone: Area Code Number